

Az író, aki még semmit sem írt

Már több éve próbáltam megélni írásból. Több év telt el azóta, hogy kiléptem a kispolgári biztonságot nyújtó állásomból, azaz fölmondtam a folyóirat-szerkesztőségben, hiába könyörgött a korrektor, a tipográfus és a többi igen kedves kollégám, jó barátom, én könyörtelen voltam, mondtam nekik, hogy a döntésemről semmi sem tántoríthat el, mert azt meghoztam már, értitek, író leszek, író, aki nem pénzért ír, hanem belső szükségszerűségből, és azt is mondtam nekik, hogy nekem ez a lap szívügyem, persze, és beletettem mindent, amit tudtam, de most már csak szívja belőlem a művészi energiát. És az én művészi energiám nem arra való, hogy elaprózzam!

Tehát azóta, hogy megszüntettem a kispolgári biztonság illúziójával kecsegtető állásomat, eltelt több év, és az első években még megkísérelt visszacsábítani a rögválóság, mondjuk művészi munkának álcázva magát: megkeresett például a helyi bábszínház igazgatója, hogy dramatizáljak a bábszínházuk számára egy marcona kacsáról szóló portugál sikerkönyvet.

– Komolyan egy marcona kacsáról szól ez a sikerkönyv? – kérdeztem a bábszínház igazgatójától.

– Igen – válaszolta a színházigazgató –, igen, egy marco-
na kacsáról, aki éles kardjával meghódítja a Földközi-ten-
ger medencéjét, és kikiáltja a független baromfi-államot.
Na? Megcsinálja nekünk a színpadi változat szövegét?

Rövid töprengés után azt mondtam, hogy bár sok,
nagyon sok pénzt kínáltak, mégsem fogadhatom el ezt a
munkát, mert én nem tudok megrendelésre írni, és kü-
lönben is én nem mások műveit írom át, hanem a saját
műveimet írom meg! de miközben szárnyas szavaimmal
ilyen egyenesen fogalmaztam, szárnyatlan szavaim még
egyenesebbek voltak; s így sziszegtem a bábszínház igaz-
gatójának belül, lelki szájjammal:

– Távozz tőlem, fondorlatos sátán, engem nem tánto-
rítasz el az üdvös útról! Belőlem nem csinálsz pénzéért író
riherongyot!

De mindezzel, azaz a fentebb olvasható szövegrész-
lettel csak annyit szerettem volna íróilag rögzíteni, hogy
amikor az alábbi, szintén írói eszközökkel ábrázolandó
esemény történt, már több éve – nem kevés kockázatot
vállalva – elköteleződtem a szabad művész-létállapot
mellett, és ezt a döntésemet a Sors is tudomásul vette.
Már nem próbálkoztak nálam szakfordítói vagy nyelvtá-
nári állásajánlatokkal sem, nem kínáltak föl zsíros kor-
rektori vagy tipográfusi pozíciókat, és már én sem szer-
kesztőként mutatkoztam be, hanem azt mondtam ma-
gamra: „Író”, ám ha valaki véletlenül úgy szólított, hogy
„Szerkesztő Úr”, akkor nem túl harsányan, de azért épp
eléggé nyomatékkal javítottam ki: „Író Úr”-ra.

Az „alább kifejtendő” – esemény éppen abban az idő-
szakban történt, amikor a kezdeti kudarcok egyre eltö-

kéltebbé és céltudatosabbá tettek, és eltökéltségem és céltudatosságom kezdte meghozni gyümölcseit: írásaim már nevesebb lapokban is megjelentek, és az egyik novellámat, bár akkoriban már egyáltalán nem voltam fiatal, mégis beválogatták a *Fiatal Novellisták Antológiájába*, ami, meg kell jegyeznem, akkoriban még egyáltalán nem számított annyira kínos helynek, mint manapság, mert akkor még nem nyúlta le a minden szinten vállalhatatlan Írók Társasága, az ÍT.

De ez mellékvágány.

Tehát ahogy gyűltek a kiadott írásaim, egyszerre megtörtént a csoda, és *A nők igenis nem szülőgépek* című talán legsikerültebb tárcanovellámat, amelyet a *Dél-Dunántúl* című rendkívül kvalitásos lap hozott le egy flekkben, és amelyben kérlelhetetlen szókimondással és mindenféle mellébeszélés nélkül megfogalmaztam, hogy a nők igenis nem szülőgépek, hanem szuverén, emberi lények akarattal, hivatástudattal és szabadon választható társadalmi szerepekkel, és senki sem várhatja el tőlük, hogy szüljenek, a szülés csak az ő szabad, szuverén döntésük eredményeképpen következhet be, és se a férjük, se egyéb férfiak, vagy nők, se a társadalmi elvárások, se testi, azaz biológiai adottságok sem kényszeríthetnek egyetlenegy nőt sem arra, hogy szüljön, egy irodalmár-körökben jó nevű recenzens, Szibády Tóth János is recenzálta az *Irodalom és Közélet* című, a kortárs irodalom egyik legfontosabb fórumának tartott lapban.

Így írt erről a művemről a jó nevű recenzens, Szibády Tóth (azaz: Szibády T.) János:

Az idei év talán legörvendetesebb eseménye volt, hogy újraindult a *Dél-Dunántúl* című esztétikai és irodalomelméleti-közéleti folyóirat. A *Dél-Dunántúl* minden száma tele van fontosabbnál fontosabb novellákkal, publicisztikákkal, költeményekkel. E patinás periodika ez évi hetedik számában jelent meg *A nők igenis nem szülőgépek* című tárcanovella, ami kellemes meglepetést okozott a recenzensnek. A recenzens természetesen nem lepődött meg azon, hogy a tárcanovella megerősíti a címben megfogalmazott állítást, miszerint a nők igenis nem szülőgépek, hanem szuverén, emberi lények, akarattal, hivatástudattal és szabadon választható társadalmi szerepekkel, és senki sem várhatja el tőlük, hogy szüljenek, a szülés csak az ő szabad, szuverén döntésük eredményeképpen következhet be, és se a férjük, se a gyerekeik (még a születendőik sem!), se egyéb férfiak, vagy nők (azaz egyik ember sem!), se a társadalmi elvárások, se testi, azaz biológiai adottságok nem kényszeríthetnek egyetlenegy nőt sem arra, hogy szüljön, hanem azon lepődött meg a recenzens, hogy ez a rendkívül kortárs és megkerülhetetlen üzenet ennyire őszintén megfogalmazódhatott ennek a patinás és tekintélyes, esztétikai kérdésekben könyörtelenül igazságos irodalmi-közéleti periodikának a hasábjain. Sőt! Ezt az üzenetet a recenzens tartja annyira fontosnak, hogy jelenjen meg bármilyen formában, kiérdemelje elismerését.

Be kell vallanom, hogy ebben a cikkben az enyémen kívül még hét kortárs novelláról nyilatkozott hasonló hangnemben a Szibády T.